

VRAGEN Algemene Vergadering van 20/05/2019

Vragen omtrent het deugdelijk bestuur

1.1) Kan de Gouverneur toelichten wat de precieze argumenten zijn geweest om

1. Alle essentiële bevoegdheden weg te nemen bij de eigenaars van de naamloze vennootschap, en deze over te dragen aan het bestuur zelf? Waardoor de Algemene Vergadering zelfs niet meer als een orgaan van de vennootschap erkend wordt, en alle macht bij de Regentenraad (het bestuur zelf dus) werd gelegd.
2. Een uitzonderingsstatuut inzake informatieverplichtingen voor beursgenoteerde vennootschappen te verkrijgen?

1.2) Ziet de Gouverneur in deze hele actuele structuur geen problemen met betrekking tot de regels van deugdelijk bestuur? Wat betreft de belangen van de vennootschap zelf? Wat betreft de belangen, de rechten en uiteindelijke vermogensrechten van de aandeelhouders?

1.3) Wat wordt er precies bedoeld met “De Bank is van oordeel dat de bestuursstructuur waaraan ze enerzijds door haar Organieke Wet en haar Statuten en anderzijds door de Europese regelgeving is onderworpen, even veeleisend, zo niet op verschillende punten, zoals inzake het toezicht, nog veeleisender is dan de Code.” ?

1.4) Wat houdt “het uitzonderingsstatuut” inzake informatieverplichtingen precies in? Werd het bestuur van de beursgenoteerde NBB toegestaan haar balans volgens andere boekhoudregels op te maken? Blijft zij daarbij verplicht het waarheidsgetrouw beeld van haar vermogen te rapporteren? Gaat het enkel over een vrijstelling van tussentijdse (trimestriële) rapportering?

1.5) De twee vorige algemene vergaderingen hebben de aandeelhouders aangedrongen op de aanwezigheid van de externe bedrijfsrevisor, eerst EY en vorig jaar Mazars Bedrijfsrevisoren. Deze deelname werd telkens geweigerd, zowel door het bestuur van de naamloze vennootschap zelf als door de revisor.

1. Hoe kadert de Gouverneur dit met betrekking tot de regels van goed en deugdelijk bestuur? Regels welke voor de NBB, vooral inzake het toezicht, zelfs veeleisender zouden zijn dan de Code?
2. Moet men hierin geen beperking van het vraagrecht van de aandeelhouders zien? Ook niet in de situatie dat de aandeelhouders (de eigenaars) gegronde twijfels hebben omtrent:
 - de beslissingen door het bestuur genomen, en die duidelijk tegen de belangen van de vennootschap ingaan, en dus ook tegen de belangen van haar eigenaars?
 - een bestuur dat diverse wetgeving niet respecteert?
 - De kwaliteit en betrouwbaarheid van de financiële rapportering en communicatie vanwege het bestuur?
3. De Regentenraad heeft alle verantwoordelijke taken van het bestuur van de naamloze vennootschap, heeft tegelijkertijd alle essentiële macht en taken van de eigenaars van de vennootschap overgenomen, en de externe bedrijfsrevisor rapporteert uitsluitend aan dat bestuur zelf. Gezien het falen van het bestuur, de duidelijke fouten die werden gemaakt (en welke men wil verbergen), en ja zelfs het bewust gepleegde bedrog en misleiding:
 - Op welke manier laten de actuele structuren toe dat de eigenaars hieromtrent worden geïnformeerd? Of de andere stakeholders?
 - Op welke manier kunnen de eigenaars hier zelf initiatieven nemen om de belangen van de vennootschap en die van hen zelf te beschermen?
4. Waarom wordt de Ondernemingsraad WEL in de gelegenheid gesteld om volledig geïnformeerd te worden door de externe revisor, en deze te bevragen, en de eigenaars van de vennootschap NIET? Worden de rechten en de belangen van het personeel hoger ingeschat dan die van de eigenaars van diezelfde vennootschap?

1.6) In het kader van de wetgeving en de regels van goed bestuur, maar ook met betrekking tot het onbeperkte vraagrecht van een aandeelhouder van deze beursgenoteerde naamloze vennootschap dring ik opnieuw aan op de deelname van de heer Dirk Stragier van Mazars Bedrijfsrevisoren aan de algemene vergadering van 2 mei aanstaande.

Ik wens er mijn diverse vragen toegelicht en beantwoord te zien door de revisor persoonlijk. Antwoorden door het bestuur zelf kunnen in deze materie niet worden geaccepteerd, in de eerste plaats omdat zij fouten behandelen welke de Regenten-

tenraad (het bestuur van de vennootschap) absoluut bewust (blijft) maken. De revisor heeft wettelijke verantwoordelijkheden met betrekking tot fraude vanwege het bestuur en ik wil nadrukkelijk de beoordeling kennen welke deze externe onafhankelijke specialist heeft omtrent de financiële communicatie vanwege het bestuur. Ik reken er op dat de Gouverneur en de Regentenraad al het nodige zullen doen om de revisor in staat te stellen de aandeelhouders volledig te informeren en gerust te stellen, in het evidente belang ook van het bestuur zelf.

1.7) De Regentenraad draagt de Directeurs voor, de Koning benoemt hen en is de enige die hen ook kan ontslaan. Zij kunnen enkel uit hun ambt worden ontheven “wanneer zij niet meer aan de eisen voor de uitoefening van hun ambt voldoen, of op ernstige wijze zijn tekortgeschoten”.

1. Welke zijn die eisen voor de uitoefening van hun ambt?
2. Wanneer schiet een Directeur van de NBB tekort? Wie beoordeelt dit “tekortschieten”? Volgens welke criteria gebeurt deze beoordeling?

1.8) De Regenten kiezen alsook de aanstelling van de externe revisor behoren WEL tot de bevoegdheden van de Algemene Vergadering. Waarom is uitsluitend deze bevoegdheid WEL bij de aandeelhouders gebleven, werd niet dezelfde gedachte gevolgd als voor de Directeurs? Aandeelhouders hebben immers geen enkele invloed in de keuze van noch de Directeurs, noch de Regenten noch de revisor: waarom benoemt de Koning ook niet de Regenten? En waarom stelt de Regentenraad niet de externe revisor aan?

1.9) Vijf Regenten worden gekozen op voordracht van de Minister van Financiën. Zetelen deze Regenten in het bestuur van de vennootschap als vertegenwoordigers van “De Belgische Staat als aandeelhouder” of van “de soevereine Belgische Staat”?

1.9) In antwoord op een ingebrekestelling (van 26/12/2018) antwoorde de Gouverneur (op 9/01/2019) dat “hij de stelling niet ondersteunt dat de bepalingen van het Artikel 518bis W. Venn. van toepassing zijn op de organen van de NBB”. Kan u dit verder toelichten, in het kader ook van de verschillende initiatieven welke de opeenvolgende Ministers van Financiën (vooral na deze ingebrekestelling versneld en gewijzigd) hebben genomen?

1.10) Moeten de vervroegde stopzettingen van de mandaten van enkele revisoren en censoren in het kader van deze wetgevende initiatieven worden gezien? Rijmt dit dan met de standpunten van de Gouverneur?

1.11) Worden bij de geplande hervormingen van het bestuur van de NBB ook de belangen en rechten van de 50% particuliere aandeelhouders in aanmerking genomen? Krijgen deze een aantal bestuurders in de Regentenraad? Wordt de Algemene Vergadering opnieuw erkend als een Orgaan van de vennootschap?

1.12) Kan de Gouverneur een duidelijke toelichting geven van de geplande wijzigingen in het bestuur van de vennootschap en in de controle van dit bestuur? Wat zijn tot op vandaag de pijnpunten, de tekortkomingen en de aanleiding voor deze versnelde hervormingen?

Vragen omtrent de winstverdeling

2.1) De Regentenraad bepaalt “de waarde van het verkregen emissierechtmonopolie” over 2017 op 265,3 miljoen euro, en over 2018 zelfs op 317,4 miljoen euro. Deze bedragen werden immers overgemaakt aan de Belgische Staat als “de eerlijke vergoeding voor de voordelen van dit monopolie”, in toepassing van het Artikel 32 van de Organieke Wet.

- 1) Kan de Regentenraad toelichten op welke manier zij de waarde van dit voordeel voor de vennootschap berekent? Welke verschillende parameters zij hiertoe hanteert?
- 2) Kan zij het bekomen resultaat, verkregen via haar berekening en gebruik makend van de parameters welke zij hiervoor heeft toegelicht, kaderen in functie van volgende cijfers (over 2018):
 - Een bankbiljettenomloop van 39,87 miljard euro, en een bedrag van 186,54 miljard euro activa?
 - Binnen die totale bankbiljettenomloop werd haar een bedrag van 6,48 miljard euro toebedeeld vanuit het ESCB, en slechts 33,39 miljard euro werd zelf in omloop gebracht?
 - Een gemiddeld bedrag van 107,03 miljard euro **aangetrokken werkmiddelen (vreemd vermogen, waarover de NBB normaal gezien rente dient te vergoeden), welke over 2018 een bedrag van 412,7 miljoen euro rente hebben opgeleverd** (toelichting 24)?
 - Een gemiddeld bedrag van 23,75 miljard euro **activa (herbelegging van de bankbiljettenomloop) welke de vennootschap een bedrag van 89,3 miljard euro rente hebben gekost** (toelichting 24)?
- 3) Ondanks een ook over 2018 nog verder gedaalde rente neemt deze vergoeding voor de seigneuriagewinst over 2018 toe met 52,1 miljoen euro. Daarentegen:

- De zelf in omloop gebrachte bankbiljettenomloop is slechts gestegen met gemiddeld 3,41 miljard euro (ofwel 11,37%), de vergoeding voor de seigneuriage stijgt met 19,64%
- De afgestane **seigneuriagewinst (de winst van de activa welke de tegenpost vormen van de bankbiljettenomloop)** komt overeen met een rendement van 0,95% op de gemiddelde zelf in omloop gebrachte bankbiljettenomloop. Uit de toelichting 24 blijkt dat de totale nettorentebaten van alle activa (exclusief de statutaire portefeuille) een rendement van 0,65% opleverden (een omloop van 149,56 miljard euro levert netto 977,8 miljoen euro rente op).

Op welke manier kan de Regentenraad verantwoorden dat zij **een seigneuriagewinst afstaat welke 0,30% hoger uitkomt dan de opbrengsten welke de vennootschap zelf heeft ontvangen?**

Ofwel: 46,2% meer dan de zelf ontvangen opbrengstvoet?

2.2) De Regentenraad beslist dus tot de uitkering van een hogere seigneuriage-opbrengst dan deze welke de vennootschap zelf heeft ontvangen. In de gerealiseerde winsten neemt een centrale bank, net als elke andere financiële instelling, altijd een gedeelte in aanmerking welke eventuele latere verliezen moet compenseren.

Wanneer de Regentenraad zelfs meer winst uitkeert dan zij in werkelijkheid heeft gerealiseerd stelt zich de logische vraag **op welke manier zij de gelopen risico's op verliezen heeft geregeld? Bestaat er in dit verband een geheime overeenkomst tussen de soevereine Belgische Staat en de NBB? Zal de Soevereine Staat latere verliezen op deze activa compenseren?**

2.3) “ De rente op deze activa, die de tegenpost vormen van niet vergoede passiva in de vorm van bankbiljetten, vormt de seigneuriage.” (Ondernemingsverslag NBB 2009 pag. 12 – 13)

- In haar eigen jaarverslag (van 2016) stelt de ECB dat “haar seigneuriage-inkomsten sterk zijn gedaald (van 2,2 miljard euro in 2008 naar 0,01 miljard euro in 2016)”. In 2017 en 2018 zijn haar seigneuriage-inkomsten herleid naar telkens 0,00 euro.
 - Volgens dezelfde logische criteria als de ECB heeft de NBB haar eigen seigneuriage-winsten, haar toegekend over de haar binnen het ESCB toebedeelde bankbiljettenomloop, op dezelfde manier zien evolueren en herleid gezien naar 0,00 euro over 2017 en 2018,
1. Hoe argumenteert de Regentenraad het toepassen van andere criteria dan de ECB en elke andere NCB om haar seigneuriage-winst te bepalen over de bankbiljetten welke ze wel zelf in omloop brengt? (De Wetgever laat een totaal onafhankelijke Regentenraad immers de totale vrijheid in het bepalen van deze vergoeding).
 2. Wanneer de ECB zelf, maar ook elke deskundige autoriteit in het domein, stelt dat de “**emissiedepartementen**” van centrale banken in tijden van negatieve rentevoeten onmogelijk nog seigneuriage-winsten kunnen realiseren: hoe argumenteert de Regentenraad de uitkeringen van 265,29 miljoen euro (over 2017) en zelfs 317,39 miljoen euro (over 2018)?

2.4) Sedert de wetswijziging van 2009 heeft de Regentenraad volgende winstverdeling toegepast:

- **Toevoegingen aan de reserves = 3,84 miljard euro (ofwel 42% van de totale winsten):** tot 2014 werd 25% van de winst gereserveerd, vanaf 2014 tot 2018 werd dit 50%.
- **Vergoeding voor de seigneuriage = 4,76 miljard euro (ofwel 51,93% van de totale winst),**
- **Uitgekeerde (bruto) dividenden = 0,575 miljard euro (ofwel 6,27% van de totale winst)**
- **Wat betekent dat de belangen van de vennootschap zelf voor 42% werden verzekerd, die van de Belgische Staat voor 56% en die van de particuliere aandeelhouders voor 2%.**
- In haar persbericht van 22 juli 2009 heeft de Regentenraad haar nieuwe dividend- en reserveringsbeleid aangekondigd, en stelde: “er daarbij zorg voor gedragen dat – zoals de Memorie van Toelichting bij de Wet van 3 april 2009 het uitdrukkelijk vereist – op evenwichtige wijze rekening wordt gehouden met de onderscheiden belangen van de centrale bank / vennootschap zelf, van haar aandeelhouders en van de Soevereine Staat. “ **De cascade in de aanwending van het resultaat enerzijds en de totale onafhankelijkheid van de Regentenraad anderzijds zouden dit evenwicht garanderen.**
- De belangen van de vennootschap zijn ook die van haar eigenaars, en dienen door een bestuur ALTIJD te worden vooropgesteld. Indien hogere risico's ook hogere reserveringen vereisen (waardoor het vooropgestelde evenwicht in belangen niet kan worden bereikt) kan met dit de Regentenraad niet aanreke-

nen. De Regentenraad argumenteert elk jaar in haar verslag dat de aangelegde reserves, samen met het jaarresultaat, voldoende buffers vormen tegen eventuele mogelijke verliezen.

1. Is het de mening van de Regentenraad dat zij bij de verdeling van het resterende beschikbare budget van 58% van de jaarwinsten **voldoende aandacht heeft gegeven aan het bij wet uitdrukkelijk vereiste evenwicht tussen de belangen van de Belgische Staat en van de particuliere aandeelhouders**?
2. Gezien de evolutie van de rentevoeten en dus van de waarde van het emissiemonopolie: **had de Regentenraad niet eerder haar dividendpolitiek moeten aanpassen om dit bij Wet opgelegde evenwicht te realiseren** (en bijvoorbeeld 100% - of meer - van de opbrengsten van de Statutaire Portefeuille uitkeren (de Wetgever geeft haar hiertoe totale vrijheid en macht), **of (gezien de erkende werkelijk uitzonderlijke risico's) de belangen van de vennootschap extra dienen door ook extra te reserveren?**

2.5) **Waarom keert de ECB de door haar gerealiseerde seigneuriagewinsten uit aan haar eigenaars, de Nationale Centrale Banken, en waarom doet de NBB dit WEL aan een (soevereine) Staat en NIET aan haar aandeelhouders?**

2.6) **Waarom moet de “eerlijke vergoeding voor het verkregen emissierecht” worden toegekend vanuit de jaarwinsten (en dus eigen vermogen) van de vennootschap, en werd deze niet als een kostenrubriek opgenomen in de resultatenrekening van de vennootschap (zoals dit tot voor 2009 wel het geval was)?**

2.7) Ziet de Regentenraad **geen conflict in de uitvoering van het Artikel 32 met het Artikel 4 van de eigen Statuten van de vennootschap (welke vastlegt dat de jaarwinsten in gelijke delen aan de aandeelhouders toekomen)?**

2.8) “ **In alle landen bestaan er verdelingsregels die er voor zorgen dat het inkomensoverschot van de centrale bank ten opzichte van haar kosten toevloeit naar de Staat als houder van het emissierecht.** “

Deze stelling werd door Gouverneur Quaden opgenomen in het jaarverslag van de NBB (van 2009) en werd ook letterlijk hernomen in het Wetsontwerp tot wijziging van de Organieke Wet.

1. **Wat bedoelt men met “het overschot aan inkomsten van de centrale bank” ?**
2. **Kan de Gouverneur toelichten of er een verschil bestaat tussen “de inkomsten van een centrale bank” en “de winst van een centrale bank”? En waaruit een eventueel verschil dan wel bestaat in het geval van de NBB?**
3. **Kan de Regentenraad aan de Algemene Vergadering nog één andere Nationale Centrale Bank aanduiden die eveneens haar seigneuriagewinst, ook als dusdanig omschreven, berekent en uitkeert aan haar respectievelijke Soevereine Staat? Weze het als een kostenrubriek in haar resultatenrekening, weze het vanuit haar jaarwinsten?**

2.9) Jaarverslag 2018 (pagina 61) 2.1.2.1.2: “ Als gevolg van het APP heeft een groter wordend gedeelte van de actiefzijde van de Bank geen bankbiljetten meer als tegenpost, maar wel passiva die vergoed worden tegen een vooraf bepaalde kortetermijnrente. Deze evolutie brengt een verhoging van het rentevoetrisico op langere termijn met zich mee. “

1. Gezien 1) het voordeel van het emissierecht (in normale rentevoetomstandigheden) precies uitmaakt dat de Bank over een hoeveelheid renteloze werkmiddelen beschikt, en 2) het aandeel van deze biljettenomloop verkleint in verhouding van de totale werkmiddelen en daardoor 3) het rentevoetrisico verhoogt:
wat betekent dit voor de theoretische seigneuriagewinst van de Bank?
2. En: “ Als tegenprestatie voor het aan de Bank verleende emissieprivilege, heeft de Staat **recht op het saldo van de winst van de Bank, na winstreservering en dividenduitkering.** “
 - In het wetsontwerp (DOC 52 / 1793/01 pagina 7) heeft de Wetgever het zelf over: “ **het fundamentele onderscheid tussen de seigneuriage** (de relatie centrale bank—soevereine Staat) **en de vergoeding van het kapitaal** (de relatie Nationale Bank—aandeelhouders, inclusief sinds 1948, de Staat) “.
 - Gezien de door de Regentenraad zelf omschreven definitie voor seigneuriage (welke het dus enkel heeft over de winst verkregen van die activa welke de tegenpost uitmaken van de bankbiljettenomloop):
1. **Geeft de Regentenraad dan geen verkeerde invulling aan de vermeende rechten welke de Soevereine**

Staat zou moeten hebben? Op (het saldo van) de totale winst? Was de 3%-regel dan geen “meer correcte” invulling : de opbrengst van de activa die de tegenpost waren van de biljettenomloop, de berekende opbrengst, het deel boven de 3% voor de Staat, als kostenrubriek geboekt, en de jaarwinst verdeeld met respect voor de statutaire verankerde eigendomsrechten (Artikel 4)?

2. Een “saldo van de winsten, NA reservering en NA dividenduitkering”, bestaat gewoonweg niet!

De winsten van een vennootschap, weze het een centrale bank, kunnen inderdaad enkel worden gereserveerd ofwel uitgekeerd aan de eigenaars van die vennootschap!

3. Gezien voorgaande feiten, en gezien het door de Wetgever erkende fundamentele onderscheid: zijn dit geen bijkomend argumenten om een eventuele vergoeding voor de seigneuriage als een kostenrubriek op te nemen? Net zoals dit het geval was voor de ingreep door de Wetgever in 2009 (de 3% regel), toen de seigneuriagewinst werd gedeeld tussen de Bank en de Staat?

2.10) Dient de Regentenraad, in het kader van het waarheidsgetrouwe beeld van het vermogen in de rapportering, de vergoeding voor de Soevereine Staat (dus niet-aandeelhouder) niet als een schuld op de balans op te nemen eerder dan als eigen vermogen van de vennootschap? Het gaat over een bedrag van 317,39 miljoen euro.

Heeft de externe revisor in dit verband geen enkele opmerking gemaakt?

2.11) De NBB heeft een goudvoorraad van 227 ton, goed voor een marktwaarde van 8,20 miljard euro (per balansdatum 31/12/2018). We veronderstellen een bijkomende opvraging door de ECB van officiële externe reserves, waarbij de NBB 100 ton goud moet overdragen. Tegen de marktwaarde van 31/12/2018 **realiseert de NBB dan een boekwinst van 3,47 miljard euro.**

Gezien **dergelijke transactie niet geregeld wordt door het Artikel 30 van de Organieke Wet** (want geen arbitrage naar de deviezenvoorraad) zal deze meerwaarde worden opgenomen in het jaarresultaat, en (in het geval van jaarwinst) zich toevoegen aan het te bestemmen en te verdelen bedrag (deze stelling werd bevestigd door de Directie van de NBB, bij gelegenheid van de algemene vergadering van mei 2017).

Wanneer op dat moment de Regentenraad zou oordelen dat de centrale bank 1) over voldoende reserves beschikt (omdat zij bijvoorbeeld reeds meerdere jaren 50% heeft gereserveerd) en 2) de risico's volledig verdwenen en/of onder controle zijn:

1. kan de Regentenraad dan beslissen geen bijkomende reserveringen meer te doen, en haar dividendpolitiek ongewijzigd te laten?
2. **Wat zal dan de houding zijn van de Regentenraad: wordt deze 3,47 miljard euro gerealiseerde goudmeerwaarden beschouwd als “een eerlijke vergoeding voor het emissierecht”, of zal ze worden uitgekeerd als een dividend aan de aandeelhouders?**

2.12) In het jaarverslag pagina 91 wordt vermeld: “ Billijkheid, transparantie en stabiliteit zijn kernelementen voor het reserverings- en dividendbeleid. “.

Er werd een duidelijke formule uitgewerkt om in alle transparantie het uit te keren dividend te bepalen, en alhoewel de berekeningen niet echt worden toegelicht kan ook het reserveringsbeleid eenvoudig worden begrepen.

1. **Waarom gaat de Regentenraad niet op dezelfde manier te werk voor de berekening van “het saldo van de winst”, wat dus eigenlijk “de eerlijke vergoeding voor de seigneuriage” moet zijn?**
2. **Wanneer een eerlijke vergoeding van het kapitaal best berekend wordt volgens een duidelijke formule kan dit waarschijnlijk ook beter op die manier gebeuren voor de eerlijke vergoeding voor het emissierecht?**

Men berekent dan beter eerst ook “dit saldo van de winst” als eerlijke vergoeding voor het verkregen emissierecht, wijzigt al dan niet het percentage van de opbrengst van de statutaire portefeuille (verhoging of verlaging van het dividend) en/of voegt dan het verschil van de niet uitgekeerde seigneuriagewinst toe aan de reserves (dit in het volstrekte belang van de vennootschap)?

3. **Wordt er op die manier ook niet beter voldaan aan de beloftes welke in het wetsontwerp werden opgenomen inzake onafhankelijkheid, het beloofde evenwicht in de belangen, ...?**

3.1) Het Artikel 4 van de Statuten: “ Elk aandeel NBB geeft recht op een evenredig en gelijk deel in de eigendom van het maatschappelijk vermogen en in de verdeling van de winsten. “

1. Kan de Gouverneur toelichten wat de exacte betekenis, inhoud en reikwijdte is van dit Artikel van de Statuten? Wat wordt er bedoeld met “een evenredig en gelijk deel”? Met “de eigendom van het maatschappelijk vermogen”? Met “in de verdeling van de winsten”?
2. Met welke posten op de balans van de NBB komt “het maatschappelijk vermogen” overeen?
3. Welke zijn “de winsten” die volgens dit artikel evenredig dienen verdeeld te worden?

3.2) Gezien (het Artikel 30 van) de ESCB-statuten werd een “weging in de kapitaalverdeelsleutel” van de ECB uitgewerkt. De verschillende NCB's zijn de enige eigenaars van de ECB, en hun aandeel in de eigendom van het “**geaccumuleerd eigen vermogen**” wordt berekend volgens deze kapitaalverdeelsleutel.

Kan u aan de Algemene Vergadering van eigenaars van de NBB de boekhoudkundige waarde (per balansdatum van 31/12/2018) van het aandeel NBB toelichten, zoals de ECB deze zelf ook hanteert ten overstaan van haar eigenaars? De waarde per aandeel, en de berekeningswijze om tot deze waarde te komen?

3.3) In de toelichtingen bij de jaarrekening, onder 2.2.7.2 Boekhoudkundige principes en waarderingsregels (pagina 84), stelt men onder punt 1: “**De officiële goud- en deviezenreserves van de Belgische Staat**, die in de balans zijn opgenomen, worden ... ”

- In het jaarverslag van **2001** pagina 33: 1.5.2 Beheer van de goud- en deviezenreserves:
“ **De goud- en deviezenreserves van de Bank** bedroegen eind december 2001 (...) “
- In het jaarverslag van **2002** pagina 18: 1.4 Beheer van de goud- en deviezenreserves:
“ **De Bank treedt op als houder en beheerder** van de officiële goud- en deviezenreserves **van België**, en **beheert haar aandeel** in de reserves die aan de ECB werden overgedragen krachtens artikel 30 (...) “

De Nationale Bank van België is de monetaire autoriteit van België. Zij is de volstreekte eigenaar van de activa welke als “**officiële externe reserves van België**” op haar balans tot uiting worden gebracht, en treedt in het beheer van deze activa op als principaal.

- Jaarverslag 2018 pagina 87: “ (...) de Bank neemt de rechten die de Staat als lid van het IMF bezit, in **haar boeken op als eigen tegoeden**. Artikel 9, lid 2 van de voornoemde Organieke Wet bepaalt bovendien dat de **Staat de Bank waarborgt tegen ieder verlies**. (...)”
- Jaarverslag 2018 pagina 93: Leningen aan het IMF: “ Deze vorderingen vertegenwoordigen de tegenwaarde van de leningen **die de Bank in eigen naam aan het IMF heeft toegestaan** (...) “
- Jaarverslag pagina 93: Deelneming in het IMF: “ Deze liquide vordering **van België** op het IMF wordt (...)”

Met betrekking tot de activa gerelateerd tot de relaties met het IMF hanteert het bestuur van de NBB de correcte omschrijvingen (het essentiële onderscheid tussen “**van België**” en “**van de Belgische Staat**”), waardoor de opgelegde transparantie omtrent de eigendomsrechten over deze activa gerealiseerd werd.

1. Wat is de reden waarom de rechten die België als lid van het IMF bezit, in de boeken (en de balans) van de NBB moeten worden opgenomen **als eigen tegoeden** van de vennootschap?
2. Wanneer het IMF dividenden uitkeert, gebeuren die betalingen **aan de Belgische Staat**, of **aan de NBB**? Indien aan de NBB: worden die ontvangen dividenden in een afzonderlijke rekening verwerkt, en afzonderlijk verwerkt en doorgestort aan de Belgische Staat? Of komen deze in de globale resultatenrekening terecht?

3. Waarom worden alle resultaten (winsten, verliezen, kosten en opbrengsten) op de deviezenvoorraad van de Belgische Staat NIET rechtstreeks uitgekeerd aan de Belgische Staat (samen met de opbrengsten van de onbeschikbare reserverekening)? Waarom worden zij daarentegen WEL opgenomen in de resultatenrekening, en samen met de andere winsten gereserveerd (ten voordele uiteindelijk van alle aandeelhouders, die onmogelijk uiteindelijke eigendomsrechten kunnen laten gelden op die meerwaarden van die activa, want van de Staat)?
4. De wijzing in de omschrijving van deze activaposten geeft aan dat er een wijziging in de uiteindelijke eigendomsrechten is geweest: in 2001 betreffen dit **activa “van de Bank”** en met een tussenstap worden deze actueel op de balans hernomen als **activa “van de Belgische Staat”**. Uit de eerder aangemerkte omschrijvingen blijkt duidelijk dat het bestuur van de NBB wel degelijk het onderscheid erkent in het gebruik van “van België” en “van de Belgische Staat”, dus:
 - Op welke manier werd deze overdracht van uiteindelijke eigendomsrechten geregeld? En gecompenseerd t.o.v. de aandeelhouders van de centrale bank (gezien de bepalingen van het Artikel 4 van de Statuten)?
 - **Kan en mag de NBB deze activa tot uiting brengen op haar eigen balans, indien het activa betreffen die eigendom zijn van de Belgische Staat?** Dit gezien de Richtsnoeren van de ECB?

En wat is de samenhang dan: de activa gerelateerd aan het IMF zijn onderdeel van de officiële externe reserves van België en zijn “eigen tegoeden van de bank”, de goud- en deviezenvoorraad zijn activa van de Belgische Staat? En allemaal tesamen vormen zij de officiële externe reserves van ...wie ?

5. Komt deze (bewust gewijzigde) omschrijving in het jaarverslag de (door het IMF en de ECB) opgelegde transparantie ten goede? Kunnen de bestemmelingen van dit jaarverslag op deze wijze van omschrijving duidelijk begrijpen dat een onderdeel van de officiële externe reserve-activa eigen tegoeden van de Bank zijn, en andere dan weer eigendom zijn van de Belgische Staat? En waarom resultaten op verschillende wijze worden behandeld? Dan wel de aandeelhouders van de NBB toekomen, en dan weer niet?
6. Ziet de Gouverneur hier verantwoordelijkheden, in deze foute en tegenstrijdige communicatie? Naar de beurskoers toe, klanten die fors beneden de waarde verkopen?
7. Werd het bestuur reeds geïnterpelleerd door de toezichthouder FSMA, die op deze tegenstrijdigheden in de financiële communicatie wijst? Omtrent haar jaarverslag, omtrent haar andere financiële communicatie?

3.4) Per balansdatum van 31/12/2018 geeft het bestuur van de NBB een waarheidsgetrouw beeld van het vermogen van de centrale bank. Hierbij wordt een bedrag van 7,88 miljard euro niet gerealiseerde meerwaarden op de goudvoorraad, een eigen actief van de centrale bank, opgenomen onder het eigen vermogen. De onbeschikbare reserverekening, rubriek van de schulden van de centrale bank, vertoont nog steeds een ongewijzigd saldo van 298,9 miljoen euro.

Wanneer de centrale bank arbitrages van goud naar andere componenten van haar officiële externe reserve-activa zal uitvoeren kan potentieel voor **7,88 miljard euro van het eigen vermogen naar de schulden van de centrale bank worden overgeboekt.**

1. **Wat is het standpunt van de ECB omtrent het presenteren van de onbeschikbare reserverekening onder de schulden van de centrale bank?**
2. **Gezien de uniforme rapportering voor NCB's, volgens de Richtsnoeren: zou bij een dergelijke arbitrage geen fout beeld worden gegeven over het globale eigen vermogen van alle NCB's van het ESCB?**
3. **Is het opnemen van de onbeschikbare reserverekening onder de schulden van de centrale bank niet in strijd met het voorzichtigheidsbeginsel van de ECB?**

3.4) De regelgeving van de ECB inzake financiële verslaggeving gaat uit van en is opgebouwd rond de principes dat “een getrouw beeld van het vermogen van de vennootschap” moet worden afgeleverd ten behoeve van de eigenaars van de vennootschap en elke andere stakeholder.

In het uitgebreide verslag van de externe revisor wordt deze uitgangspunten en principes bevestigd, en worden de verantwoordelijkheden hieromtrent uitgebreid toegelicht:

- **Het zou de verantwoordelijkheid zijn van het Directiecomité een financiële verslaggeving op te stellen die een getrouw beeld geeft “in overeenstemming met het “sui generis” boekhoudkundig referentiekader (...)”**

- Op verschillende manieren geeft de externe revisor aan dat de verantwoordelijkheden, die de wetgever aan zijn functie verbindt, beperkt werden en dat **dit alles vastgelegd werd in “de contractuele opdrachtdocumenten”**.

Deze duidelijke opdeling van verantwoordelijkheden, uitdrukkelijk opgenomen in het jaarverslag, kennen hun aanvang sedert het aantreden van Mazars Bedrijfsrevisoren, en dit na diverse schriftelijke aanwijzingen van flagrante fouten aan het adres van zowel bestuur als bedrijfsrevisor.

1. Werd er een contract opgemaakt tussen NBB en Mazars, met voorwaarden waartegen deze revisor de wettelijk te vervullen opdracht wel kon aanvaarden? Welke een beperking van de aansprakelijkheid voor de revisor inhouden, die logische verantwoordelijkheden heeft met betrekking tot fraude door een bestuur van een vennootschap?
2. De revisor legt immers in zijn verslag expliciet de verantwoordelijkheid bij de directie dat “zij een financiële verslaggeving opstelt die geen afwijkingen van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten”. De verwijzing ook telkens naar “het sui generis” rechtskader, en geheimhoudingsplicht, het voeren van een boekhouding zoals deze bepaald wordt door de Regentenraad, ...
Werd er opgelijst in dat contract wat “afwijkend” is in vergelijking met het algemeen geldende boekhoudstelsel, waardoor (eventueel) het waarheidsgetrouwe beeld in gevaar wordt gebracht?
3. Werd het contractueel bepaald dat Mazars zich van zijn wettelijke verantwoordelijkheden en verplichtingen bevrijdt wanneer er sprake is van “fraude en fouten”?
4. Kunnen de eigenaars van de vennootschap een kopie verkrijgen van de overeenkomst tussen NBB en de bedrijfsrevisor?
5. **Op welke manier vindt de directie dat het doel van het getrouw beeld van het vermogen wordt bereikt met**
 - **De onbeschikbare reserverekening onder de schulden van de vennootschap onder te brengen (rubriek “10 Overige passiva – 10.3 Diversen”, voor 298,9 miljoen euro).**
Gezien het bestuur van de NBB nu het standpunt inneemt dat het saldo op deze rekening tot het vermogen van de vennootschap behoort, en er onder de actuele wetgeving geen begunstigde schuldeiser gekend is, hoort deze rubriek altijd onder het eigen vermogen van de vennootschap tot uiting worden gebracht.
 - In de “Toelichting 1 – Goud en goudvorderingen” trekt het bestuur de aandacht op het feit dat “nog 9 ton goud beschikbaar is voor de uitgifte door de Staat van verzamelaars- of herdenkingsmunten”. Onder de “Toelichting 21 - Herwaarderingsrekeningen” wordt aangegeven dat de ongerealiseerde meerwaarden op de goudvoorraad van de NBB een bedrag van 7,88 miljard euro bedragen. Zonder meer. De bestemming van de afgeleverde balans moet minstens de Organieke Wet kennen om te weten dat een bedrag van 311,02 miljoen euro NOOIT tot het vermogen van de vennootschap kan worden toegerekend (gezien de verplichte naleving van het Artikel 55).
Moet het bestuur deze toekomstige afstand van een deel van haar eigen vermogen niet als een uitgestelde schuld tot uiting brengen op haar balans (vb. als een rubriek “ 10.3 Onteigende goudmeerwaarde in navolging van Artikel 55” ?
 - **Er zich op de balans blijktbaar ook activa zouden bevinden welke eigendom zijn van de Belgische Staat?** Welke dus altijd, indien tot uiting te brengen, altijd “buiten balans” zouden moeten worden getoond. Op welke manier kan een stakeholder van de NBB het onderscheid maken wat (en voor welke bedragen) tot het vermogen van de NBB dient te worden gerekend, en wat tot het vermogen van de Belgische Staat?

Op welke manier wordt dit probleem opgelost bij de andere vergelijkbare NCB's?